

SONet BOTNIA Etelä-Pohjanmaan alueellinen
ohjausryhmä 27.8.2019
-ajankohtaista SONet BOTNIAssa ja yleisesti sosiaalialan
osaamiskeskuksissa

vs. kehitysjohtaja Anne Saarijärvi

Ajankohtaista osaamiskeskuksissa valtakunnallisesti

Oskerahoitus

- STM esittänyt samaa kuin tänä vuonna (v. 2019 2,95 M€), - *”mahdollisesti nykytasoa, mutta budjetti voi vielä muuttuakin...”* -> keskustelussa ajettu yhä myös Anu Muurin selvityksen lisämiljoonia (5 M€)
- vaikuttamistoimia tarvitaan: osaamiskeskusneuvottelukunnan kannanotto, osaamiskeskusjohdon kannanotot, vaikuttaminen alueilla tärkeää!!
- hallitusohjelman sisällöt sosiaalihuollon kehittämiseen ym. lupaavia, mutta toimeenpano vielä epäselvä ---- haasteita toiminnan suunnitteluun alueilla & odotuksia syksylle (hankevalmisteluja?)

STM:n syksyn aluekiertue *”Sosiaalihuolto tulevaisuuden sote-keskuksissa”*

- teemoina: sosiaalihuollon ajankohtaiskehittäminen hallitusohjelman linjausten mukaisesti - tehtyjen selvitysten tulosten levittäminen sekä mahdollisesti tuolloin jo päätetyn sosiaalihuollon kehittämisohjelman sisältöjen hahmottaminen ja keskustelut alueen toimijoiden kanssa tulevaisuuden kehittämisvisiosta ja tarpeista
- toteutus oskeyhteistyössä (suunnittelu, fasilitointi, työpajat ym.) - kutsuttuna mukaan myös Avit, Valvira, Kuntaliitto, Kela
- vahvistetut seminaaripäivät: **Oulu 4.11.2019, Turku 7.11.2019, Tampere 8.11.2019.**

Tanskan opintomatka marras-joulukuun taite 2019

SOSIAALIHUOLLON TUTKIMUKSEN JA KEHITTÄMISEN RAKENTEET UUDISTUVASSA SOSIAALI-JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ:

THL:n selvityshenkilö Anu Muuri (Selvityshenkilöraportti 2019:40)

Suositus 1: *Sosiaalihuollon vaikuttavuuden parantaminen vaatii pitkäjänteistä työtä ja toimenpiteitä* (mm. SOS-VTR -rahoitus)

Suositus 2: *Sosiaali-ja terveydenhuollon TKI-rakenne kaipaa selkiyttämistä, sopimista ja sääntelyä kaikilla tasoilla* (alueellisten ja kansallisten toimijoiden roolien ja vastuiden selkeä määrittely)

Suositus 3: *Sosiaalialan osaamiskeskusten osaaminen esiin – organisoinnin tavasta riippumatta* (tunnistaminen alueellisessa kehittämistyössä erityisesti sosiaalipalvelujen ja yhteisten sote-palvelujen kehittämisessä)

Tässä yhteistyökumppaneina myös SOSnet - yliopistoverkosto, THL, yhteinen kehittämistyön alusta sekä osaamiskeskusresurssien vahvistaminen

SOSIAALIHUOLLON TUTKIMUKSEN JA KEHITTÄMISEN RAKENTEET UUDISTUVASSA SOSIAALI-JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ (Selvityshenkilöraportti 2019:40)

SUOSITUSTEN JA TOIMENPITEIDEN YHTEENVETO:

Suositus 1. Sosiaalihuollon vaikuttavuuden parantaminen (HO)

- luodaan erillinen sosiaalityön tutkimusta ja sen osaamisen vahvistamista tukeva VTR-tyyppinen rahoitusmekanismi (SOS-VTR) vuosille 2020 3 milj.€, 2021 6 milj. € ja 2022 10 milj€
- sosiaalityön tutkimukselle laaditaan kansallinen kuuden vuoden tutkimusohjelma SOS-VTR-rahoituksella
- valtion terveydenhuollon tutkimusrahoituksen (VTR) painopisteistä, jotka STM määrittelee, kohdennetaan puolet sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiotutkimukseen
- selvitetään mahdollisuuksia perustaa kuuteen sosiaalityön opetusta antavaan yliopistoon ja alan tutkimuslaitokseen lahjoitus/työelämäprofessuurit, jotka kohdentuvat sosiaalipalvelujärjestelmän tutkimukseen

Suositus 2: Sosiaali- ja terveydenhuollon TKI-rakenne (HO) -tulevassa sote TKI- rakenteessa määritellään selkeästi alueellisten ja kansallisten TKI- toimijoiden roolit, vastuut ja suhde toisiinsa (lainsäädännön tasolla)

- esitetään harkittavaksi, että alueelliseen TKI-toimintaan korvamerkittyä valtion rahoitusta
- kullekin erityisvastuualueelle perustetaan sosiaali- ja terveydenhuollon osaamiskeskus
- osaamiskeskustoiminta tulee käynnistää vaiheittain
- alueet ja STM tekevät sopimuksen kunkin alueen etenemisestä, toiminnan sisällöstä ja resursoinnista

Suositus 3: Sosiaalialan osaamiskeskusten osaaminen esiin(HO)

- osaamiskeskukset otetaan mukaan kansalliseen (esim. STM ja THL) ja alueelliseen kehittämistyöhön ja eri toimijat hyödyntävät [osaamiskeskusten tuoman lisäarvon](#) erityisesti sosiaalipalveluiden ja yhteisten sote-palveluiden kehittämisessä.
- osaamiskeskustoiminnan [neuvottelukunnan toiminta](#)a kehitetään siten, että käydään systemaattisesti vuosittain läpi yhteisiä kansallisia strategisia tavoitteita ja arvioidaan osaamiskeskusten edellisen vuoden toimintaa (harkintaan myös osa-aikaisen pääsihteerin palkkaus koordinoimaan neuvottelukunnan lukuisia lakisääteisiä tehtäviä)
- osaamiskeskukset lisäävät [yhteistyötä](#) sosiaalityön yliopistoverkoston [Sosnetin](#) kanssa mm. valmistelemalla toimenpidesuunnitelman, jolla osaamiskeskusten tutkimuksellista kehittämistä tuetaan ja vahvistetaan
- [THL ja sosiaalialan osaamiskeskukset](#) aloittavat säännöllisen yhteistyön. Yhteistyötapaamisissa tavataan johtoa ja teemoittaisissa tapaamisissa tutkijoita ja kehittäjiä sekä hahmotellaan tai käydään läpi mahdollisia yhteisiä hankkeita
- osaamiskeskukset ottavat käyttöön [Innokylä-fi](#) -kehittämistyön [alustan](#). Osaamiskeskukset huolehtivat, että alueella kehitettyjä hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja kuvataan Innokylään ja siten levittävät oman kehittämistyönsä tulokset toisille osaamiskeskuksille ja laajemmin kansalliseen käyttöön. THL tukee osaamiskeskuksia tehtävässä.
- osaamiskeskusten [resursseja vahvistetaan](#) niin toimijoiden omilla kuin valtion panoksilla. Esitys: lisätään valtionavustusta seuraavaksi 4 vuodeksi tai siihen asti, kunnes seuraava sote-ratkaisu tehdään.

Rahoitusehdotus on [nykyisestä vajaasta 3 milj.eurosta, vuodelle 2020 5 milj.€, vuodelle 2021 6 milj.€ ja vuodesta 2022 eteenpäin 7 milj.€](#). Osaamiskeskuksille annetaan uudeksi tehtäväksi suunnitella ja koordinoida alueensa TKI-toimintaa.

Samassa yhteydessä turvataan osaamiskeskuksille määriteltyjen erityistehtävien hoitaminen niin, että tehtävän hoitamiseksi on käytössä vähintään 1 henkilötyövuoden resurssi.

28.8.2019

Päivi Sillanaukee
Hallitusohjelman toimeenpano STM:n
näkökulmasta

Hallituksen toimintasuunnitelma 1

- **STM:n vastuulla ovat seuraavat kokonaisuudet:**
- Hallitus käynnistää toimista **kolmikantaisen** valmistelun, joka piiriin kuuluu työttömyysturvan uudistaminen
- Sosiaalisten oikeuksien vähimmäissääntely ja tehokkaampi toimeenpano
- EU:n tasa-arvostrategia
- Selvitetään keinoja yrittäjien sosiaaliturvan, eri tulomuotojen toimivaan yhteensovittamiseen ja eläketurvan parantamiseen
- Toteutetaan osatyökykyisten työkykyohjelma
- Uudistetaan kuntoutusjärjestelmää kuntoutuskomitean esitysten pohjalta
- Työttömyysturvajärjestelmän kehittämisen ohella selvitetään sen parempaa sopeutumista suhdanteisiin esim. suhdannepuskureita vahvistamalla

Hallituksen toimintasuunnitelma 2

- Valmistellaan **työttömyysturvan uudistus**
- Laaditaan tasa-arvo-ohjelma. Tasa-arvon seuraamiseen luodaan valtion eri hallinnonalat kattava seurantajärjestelmä
- Palkkatasa-arvoa edistetään jatkamalla samapalkkaisuusohjelmaa. Osana ohjelmaa arvioidaan työ- ja virkaehtosopimusten sukupuolivaikutukset.
- Toteutetaan yhdessä työmarkkinaosapuolten kanssa kunnianhimoinen ja perheiden hyvinvointia tukea perhevapaa-uudistus
- Monivuotinen kansallinen **Työn ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelma** vauhdittamaan toimintatapojen uudistamista ja uuden teknologian hyödyntämistä

Hallituksen toimintasuunnitelma 3

- (Kehitetään lapsi- ja perhepalveluita) ja **jatketaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelmaa**
- Laaditaan **poikkihallinnollinen ikäohjelma**. Vahvistetaan kotihoidon resursseja ja laatua sekä kehitetään omaishoitoa. Säädetään hoivahenkilöstön sitovasta vähimmäismitoituksesta ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä.
- **Sote-keskusten kehittämisohjelma**. (Hoitotakuun tiukentaminen perusterveydenhuollossa (7pv): Valmistellaan mielenterveysstrategia)
- Kelan hallinnon ja sen järjestämien palvelujen toimivuuden selvittäminen
- **Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja innovaatioekosysteemi**, kasvustrategia 2014 toimeenpano

Hallituksen toimintasuunnitelma 4

- Lääkehuollon kokonaisuudistus ja apteekkilain uudistaminen
- **Sosiaali- ja terveystalvelujen uudistus**, Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai Helsingin alueen erillisselvitys; kuntien rooli palvelujen tuottajan selvitys
- Monikanavarahoituksen purkaminen
- **Hallitus käynnistää sosiaaliturvauudistuksen**, joka valmistellaan tutkimusperusteisesti parlamentaarisessa komiteassa
- Pienimpien eläkkeiden korotus
- Kolmikantainen selvitys pienimmillä työeläkkeillä olevien aseman parantamisesta työeläkejärjestelmän sisällä
- Kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmien yhdistäminen
- Tuetaan tasa-arvoista vuorovanhemmuutta, esim. mahdollistetaan lapsella kaksi tasavertaista osoitetta. Edistetään vuoroviikkoasumista koskevan selvityksen toimenpide-ehdotuksia.

Hallituksen toimintasuunnitelma 5

- Pienituloisten lapsiperheiden, yksinhuoltajien ja monilapsisten perheiden toimeentuloa parannetaan. Hallitus seuraa lapsiperheiden toimeentuloedellytysten kehitystä (ja toimii johdonmukaisesti **lapsiperheköyhyyden vähentämiseksi** hallituskauden aikana).
- Jatkoselvitys yleiseen ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan siirtymisestä. Helpotetaan palkkatyön, yrittäjyyden ja muiden tulomuotojen yhteensovittamista sosiaaliturvassa, eritoten työttömyysetuuksien osalta.
- **Selkeytetään sosiaaliturvaa:** yhtenäistetään etuuksien käsitteitä, saannin edellytyksiä ja maksuaikoja. Edistetään **digitalisaation** ja tekoälyn hyödyntämistä sosiaaliturvaetuuksien hakemisessa, käsittelyssä ja päätöksissä ja laajennetaan tulorekisterin tietosisältöä

Hallituksen toimintasuunnitelma 6

- **Palvelujen ja etuuksien yhteensovittaminen:** sosiaaliturvaan kuuluvat etuudet ja palvelut nivotaan paremmin yhteen ja kytketään muuhun sosiaaliturvaan joustavasti ja oikea-aikaisesti
- Parlamentaarisesti valmisteltu **lapsistrategia:** kenen vastuulla?
- Perhevapaauudistus; lisättävä sosiaaliturvan yhteyteen
- Erillinen lainsäädäntöohjelma

HALLITUSOHJELMA 2019-2023

Sosiaalihuoltoon liittyviä kirjauksia STM:n hallinnonalalla, mm:

- Iäkkäiden palvelut
- Vammaisten palvelut
- Aikuissosiaalityö
- Lasten ja perheiden palvelut
- Mielenterveyspalvelut
- Riippuvuuksien ehkäisy
- Väkivallan ja rikosten ehkäisy
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Sote-uudistus
- Perustason palveluiden saatavuus
- Asiakasmaksulaki
- Digitalisaatio, sote-ICT ja tiedolla johtaminen
- Sosiaaliturvan uudistus
- Perhevapaaudistus
- Tasa-arvo
- Työkykyohjelma

Sosiaalihuoltoon liittyviä ajankohtaisia selvityksiä STM:ssä

- **Tiekartta 2030. Aikuisten parissa tehtävän sosiaalityön tulevaisuus selvitys** (Anna Metteri, Pekka Karjalainen, Minna Strömberg-Jakka/STM raportteja ja julkaisuja 2019:41)
- **Sosiaalityö julkisena hallintotehtävänä** (Eeva Liukko ja Eeva Nykänen /STM raportteja ja julkaisuja 2019:47)
- **Selvitys sosiaalihuollon tutkimuksen kehittämisestä**
(Anu Muuri /STM julkaisuja ja raportteja 2019:40)
- **Sosiaalihuollon ammattihenkilölain muutostarpeet**
(Anneli Pohjola/ STM raportteja ja julkaisuja 2019:16)
- **Sosiaalihuollon ammattihenkilö- ja tehtävärakenneselvitys** (POSKE/ Petri Vuorijärvi, julkaisematon)
- **Ehdotukset lastensuojelun toimintaedellytysten ja laadun parantamiseksi** (Aulikki Kananoja/ STM raportteja ja julkaisuja 2019:4).

SONet BOTNIAAn SWOT

(skenaariotyöskentelyn pohjaa 6/2019)

Maakunta -----		Ylimaakunnallinen -----		Yhteistyöalue -----	
Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista	Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen	Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista	Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen	Vahvuudet: Käytä hyväksi, vahvista	Mahdollisuudet: Varmista niiden hyödyntäminen
Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista	Uhat: Kierrä, lievennä, poista	Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista	Uhat: Kierrä, lievennä, poista	Heikkoudet: Vältä, lievennä, poista	Uhat: Kierrä, lievennä, poista

Ajankohtaista -SONet BOTNIA:n henkilöstö Etelä-Pohjanmaalla

- vs. kehitysjohtaja jatkaa 31.12.2019 saakka
- toimistosihteeri (osa.aikainen) Tuula Hautanen aloittanut 19.8.19
- vs. kehittämissuunnittelija Noora Aarnio siirtyy uusiin tehtäviin ja YTM Auli Romppainen aloittaa sijaisena 2.9.2019
- Seinäjoen henkilöstön muutto Kampustalolle syyskuun lopussa

Osaamiskeskuspäivien 2019 anti:

- ***digiä ja tekoälyä*** - millainen on tulevaisuuden lukujärjestys?
- *”lihaksista päähän- päästä sydämeen...”*
- *diversiteetti* - useat näkökulmat asioihin!

Kiitos!

